

Bandholm

Bandholm Havn, der ligger nord for Maribo, var i 1800-tallet en af Danmarks største kornudskibningshavne takket være Lollands mange herregårde og store gårde. Derfor voksede der en bebyggelse op omkring havnen, så byen lignede en lille købstad. Fotos: Maribo Lokalhistoriske Arkiv.

Bandholm Havn er ejet af Knuthenborg Gods og har i dag hydraulisk kran til losning af bulkvarer som fx sten, skærver, grus og korn og har en havneadministration, der bl.a. kan klare skibsklarering for skibe og rederier, shipping og stevedoring med lastning/losning samt befragtning og logistikløsninger. Havnen er nu Danmarks eneste privatejede industrihavn. Altså et bevaret eksempel på, hvad de store herregårde betød for et lokalområde. I dag er det nutidens specialskibe, som præger havnen. Der er tillige færgeforbindelse til Askø.

Havnens betydning understreges af, at i 1869 blev Maribo-Bandholm indviet som den første jernbane på Lolland-Falster. Ved herregården Knuthenborg blev anlagt en station, så herregårdens produkter kunne køres direkte ned til havnen. I dag præges havnen af siloer og pakhuse. I 1962 blev Museumsbanen Maribo-Bandholm Danmarks første veteranbane; den drives i dag af Dansk Jernbaneklub.

Havnen blev anlagt af grevskabet i 1834. Først som en anløbsbro for mindre skibe, men i 1840'erne anlagde grevskabet en rigtig havn med tilhørende uddybning af sejlrenden, så den kunne anløbes af dampskibe med indtil 10 fods dybde. Derfor kunne der ud- og indskibes korn, kul, byggematerialer mv. Omkring 1870 blev anlagt en ekstra mole og opført pakhuse og den 30 m høje silo.

Lodshuset, der var et dobbelthus beregnet til to lodser, ligger lige nord for havnen. Det blev opført i 1850'erne. I en opgørelse over Grevskabet Knuthenborgs gårde og huse, udarbejdet af Henning Steen Christensen, er registreret hvilke lodser der har boet i lodshuset: 1860 Niels Hansen og Rasmus Olsen - 1872 Hans Nielsen - 1880 Hans Johansen - 1886 Jens Hansen Nielsen - 1900 lodsformand Carl Christian Jensen - 1909 Johan Frederik Hansen og Hans Nielsen - 1912 lodsformand Carl Christian Jensen og Hans Laurits Nielsen Løje - 1917 Johan Frederik Hansen - 1923 N. P. Krull Petersen. På fotoet ses Anna Katrine og Johan Frederik Hansen foran lodshuset i Bandholm i 1921. Lodseriet indgik i Femø Lodseri i 1851.

Bandholms lodsbaad blev bygget i 1938 af Carl Nielsens Bådebyggeri på Fejø og ses her lige efter søsætningen.

Fotos: Maribo Lokalhistoriske Arkiv.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Lodsvæsenet fastsatte nedenstående lokaltakster for Bandholm Lodseri for året 1941.

Lodsninger.	Skibe under 100 BRT.	Skibe mellem 100-150 BRT.	Skibe paa og over 150 BRT.
<i>Fra Bandholm eller Oreby til:</i>			
Mashedo (udenom Øerne) . . .	12	12 + 1/2	12 + 2 1/2
Gronsvund (Skansepynt, uden- om Øerne)	12 + 2 1/2	12 + 3 1/2	12 + 4 1/2
Mashedo (indenom Øerne) . . .	10	11	12 + 1 1/2
Gronsvund (Skansepynt inden- om Øerne)	12 + 1 1/2	12 + 1 1/2	12 + 3
Karrebæksminde	11	12	12 + 1 1/2
Skælskør Fjord	11	12	12 + 1 1/2
Omosund eller Omo Staal- grunde passeret	11	11	12 + 1
Nyborg (Knudshoved og Slips- havn)	12 + 1 1/2	12 + 1	12 + 2 1/2
Korsør (Nygrund)	12 + 1 1/2	12 + 1	12 + 2 1/2
Albuen	12 + 1 1/2	12 + 1	12 + 2 1/2
Svendborg Sund (Turo Rev) .	12 + 1	12 + 1 1/2	12 + 3

Landsætningspengene var 6 kr. om sommeren og 8 kr. om vinteren.

Rejsepengene fra Sakskøbing til Bandholm var 8 kr.